

Kuhu paigutatakse pensionifondide raha ja mida tasub fondi valikul silmas pidada?

Angelika Koha

Finantsinspeksioon, juhatuse liige

24.-25.oktoober 2003, Hotell Olümpia

Ettekande osad

1. Ülevaade pensionifondide arengust ja investeringutest
2. Pensionifondide järelevalve
3. Kuidas valida kohustuslikku pensionifondi

1. Ülevaade pensionifondide arengust ja investeringutest

Pensionifondid Eestis

Seisuga 30.september 2003.a.:

- **Kohustuslikud** pensionifondid – 15 fondi
alustasid oma tegevust alates juulist 2002
- **Vabatahtlikud** pensionifondid – 4 fondi
alustasid oma tegevust alates 1999-2000

Alates 15.novembrist 2003 – 2 uut fondi

Kohustuslike pensionifondide edu

Seisuga 23.oktoober 2003.a.

liitunud on 325 tuh.inimest (ca 55% tööturul hõivatutest)

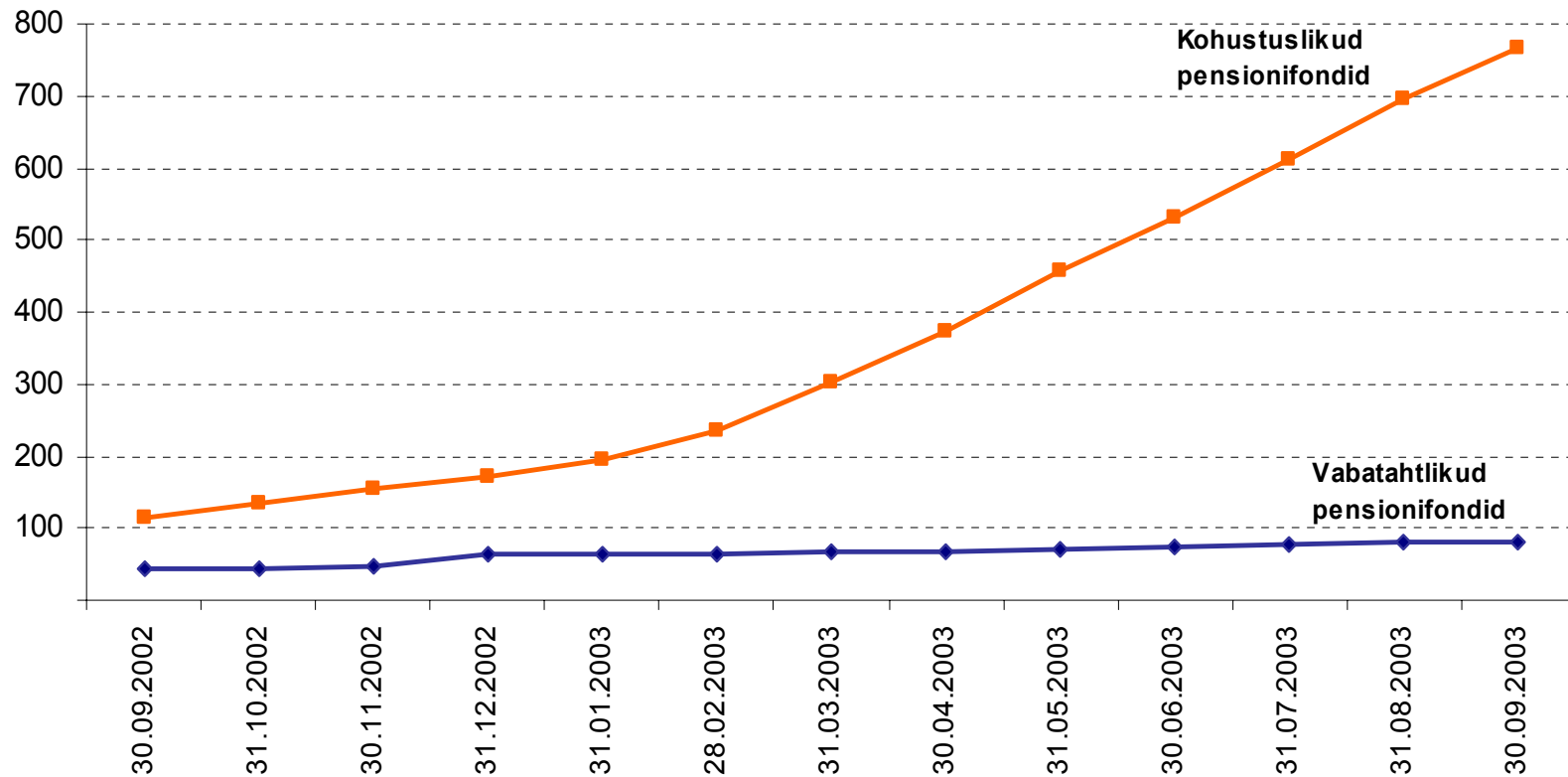
Esialgsed prognoosid (2001.a. algus):

Esimese viie aastaga liitub pensionikindlustuse II sambaga eeldatavasti 40-50 % tööealisest elanikkonnast

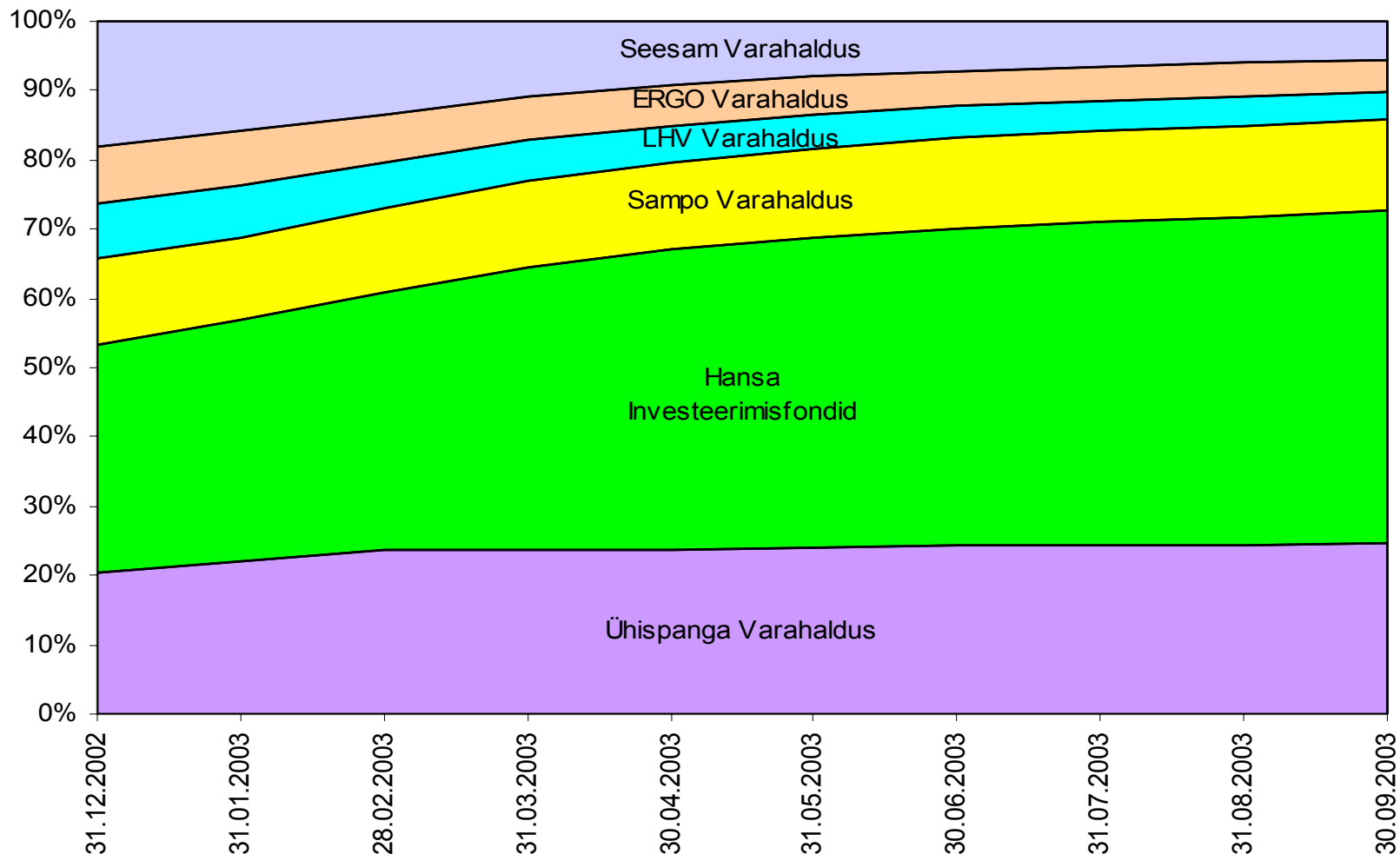

Pensionifondide mahu kiire kasv

Vabatahtlike ja kohustuslike pensionifondide vara puhasväärtuse dünaamika
30.09.2002 - 30.09.2003 (miljonites kroonides).

Fondivalitsejate turuosad kohustuslike pensionifondide turul

Kuhu pensionifondid võivad investeerida?

- Tähtajalised hoiused
- Võlakirjad
- Aktsiad
- Teiste fondide osakud
- Tuletisväärtpaberid

Üldised piirangud fondi varade väärtpaberitesse investeerimisel

Fondi varasid tohib paigutada ainult nendesse väärtpaberitesse, mis on vabalt võõrandatavad ning millega:

- kaubeldakse Eesti või Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi reguleeritud väärtpaberiturul või
- kaubeldakse IOSCO liikmesriigi reguleeritud väärtpaberiturul, kusjuures vastav riik peab olema fondi tingimustes nimetatud.
- lisaks sellele tohib fond investeerida ka rahaturu-instrumentidesse.

Aktsiariskile seatud piirangud

- Investeerimisfondidest kõige rangemad aktsiariski piirangud on kehtestatud kohustuslikele pensionifondidele, kus aktsiate osakaal võib olla kuni 50% fondi aktive turuväärtusest, kuid mitte rohkem kui fondi tingimustega lubatud.
- Vabatahtlikel pensionifondidel ning tavalistel investeerimisfondidel seadusega kehtestatud aktsiariski piirangut ei ole, järgida tuleb fondi tingimusi.

Portfelli riskide hajutamine (1)

Kohustuslikud pensionifondid ei tohi investeerida rohkem kui 5% aktive turuväärtusest ühte kontserni kuuluvate isikute poolt emiteeritud väärtpaberitesse.

Portfelli riskide hajutamine (2)

Riigi poolt emiteeritud või tagatud väärtpaberid ei või moodustada enam kui 35% pensionifondi aktive turuväärtusest.

Riik – Eesti, EL liikmesriik või mõni muu riik, mis tagab investoritele samasuguse või madalama riskitaseme.

Piirangud teistesse investeerimisfondidesse investeerimisel

- Pensionifondide puhul kehtib piirang, mille kohaselt ei tohi ühe investeerimisfondi osakutesse investeerida rohkem kui 5% fondi aktive turuväärtusest ning mitte rohkem kui on lubatud fondi tingimustega.
- Pensionifondi varasid tohib investeerida ainult nende investeerimisfondide osakutesse, mille tingimused on registreeritud Eestis, Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigis või mõnes teises fondi tingimustes nimetatud riigis.

Piirangud krediidasutuste hoiustesse investeerimisel

- Kohustuslik pensionifond tohib investeerida krediidasutuste hoiustesse kokku kuni 35% fondi aktive turuväärtusest.
- Ühes krediidasutuses või samasse kontserni kuuluvates krediidasutustes ei tohi hoiustada kokku rohkem kui 5% fondi aktive turuväärtusest.

Piirangud kinnisvarasse investeerimisel

- Kohustuslik pensionifond tohib investeerida kinnisasjadesse kuni 10% fondi aktive turuväärtusest. Ühegi kinnisasja soetusväärtus ei tohi ületada 2% fondi aktive turuväärtusest.

Kohustuslike pensionifondide investeeringutele kehtestatud lisapiirangud

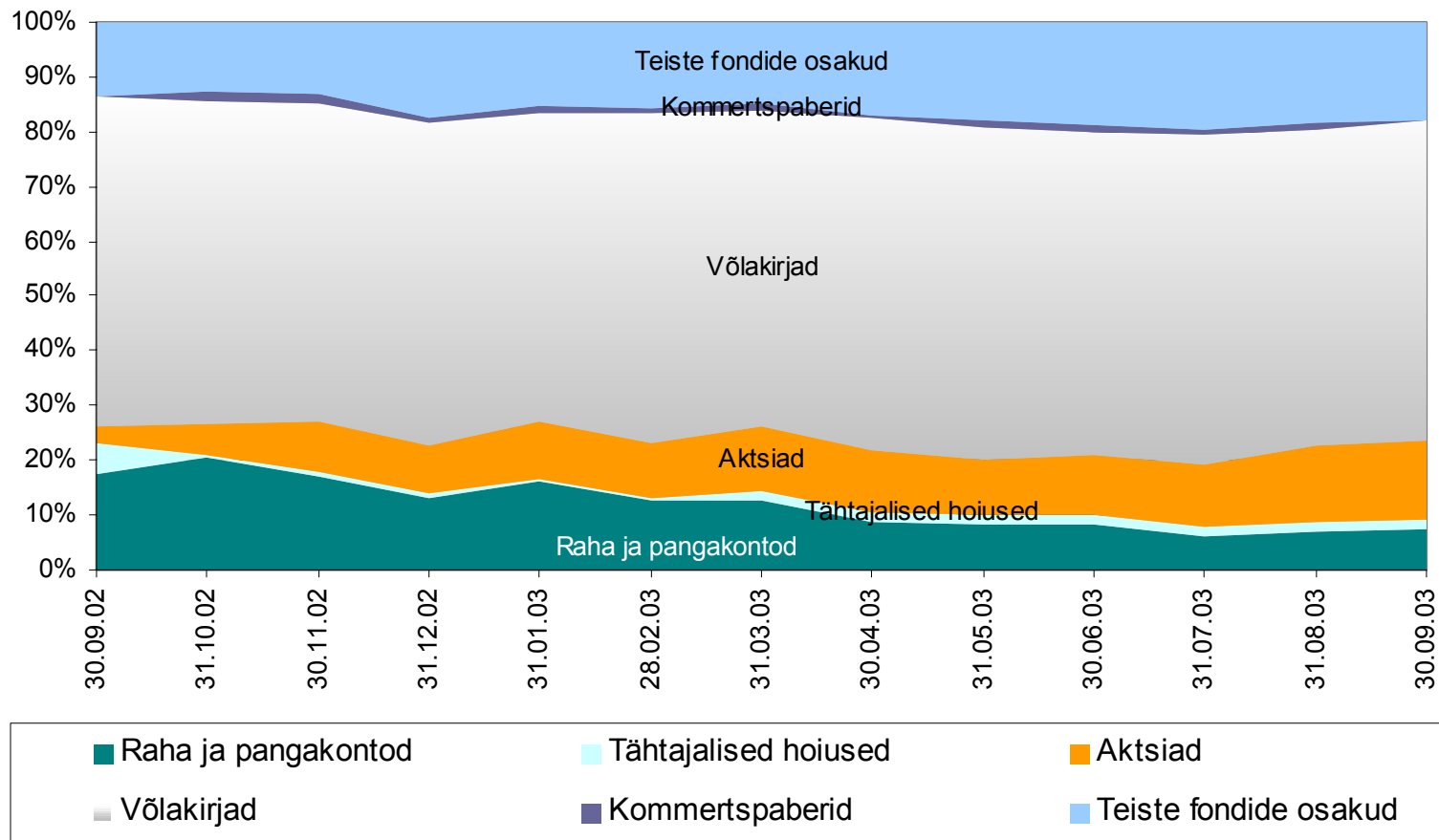

- Emitendi asukohariigi põhised piirangud
- Reguleeritud turu asukohariigi põhised piirangud
- Investeerimisreitinguga seotud piirangud
- Piirangud rahaturuinstrumentidesse investeerimisel
- Valuutariskile kehtestatud piirangud

Kuhu pensionifondid reaalselt investeerivad?

Kohustuslike pensionifondide investeeringute struktuur erinevate instrumentide lõikes 30.09.2002 - 30.09.2003.

2. Pensionifondide järelevalve

Pensionifondide järelevalve

- Pensionifondide tegevust kontrollivad:
 - Finantsinspeksioon
 - pensionifondi depoopank
 - fondivalitseja sisekontroll
 - pensionifondi välisaudiitor

Finantsinspektsiooni järelvalveline tegevus

- Pensionifondi valitsemise õiguse andmine või äravõtmine
- Pensionifondi tingimuste registreerimine
- Fondi aruandluse kontroll ja analüüs
- Kohapealne kontroll

3. Kuidas valida pensionifondi

Kuidas valida kohustuslikku pensionifondi? (1)

- Millist investeerimisstrateegiat eelistad?
 - Konservatiivne (võlakirjafondid, aktsiad 0%) – 6 fondi
 - Optimaalne (aktsiad kuni 25%) – 3 fondi
 - Agressiivne (aktsiad kuni 50%) – 6 fondi
- Milline on Sinu riskitaluvus?

Kuidas valida kohustuslikku pensionifondi? (2)

- Kui palju aega on jäänud pensionieani?
Esimesed väljamaksed võimalikud 2009.a., siis
 - naiste pensioniiga 60,5 aastat
 - meeste pensioniiga 63 aastat
- Valides pensionifondi valid ka usaldusisiku, kelle hoole alla oma säästud annad - fondivalitseja

Kuidas valida kohustuslikku pensionifondi? (3)

- Erinevatel fondidel on erinevad tasud:

	Võlakirjafondid	25% aktsiafondid	50% aktsiafondid
Valitsemistasu	0,75-1,5%	1,49-1,75%	1,25-2%
Väljalasketasu	1-3%	1-2%	1-3%
Tagasivõtmis- tasu	1%	1%	1%

Kuidas valida kohustuslikku pensionifondi? (4)

Kui arvad, et sobiv pensionifond on leitud...

Tutvu kindlasti fondi tingimustega ja emissiooniprospektiga!

- Kas fondi investeerimispõhimõtted ning -poliitika on selgelt väljendatud?
- Kas informatsioon võimalike kulude struktuuri ning suuruse kohta on Sulle selge?

Kuidas valida kohustuslikku pensionifondi? (5)

- Vaata järgi, millist tootlust pakkus seni Sinu poolt valitud fond:
 - Äripäev
 - HEX
 - www.pensionikeskus.ee
- Pea meeles, et mineviku tootluse põhjal ei saa teha kindlaid prognoose tulevikuks

Kuidas valida kohustuslikku pensionifondi? (6)

- Tee selgeks, kus ja kui tihti avaldatakse informatsiooni valitud pensionifondi tegevuse kohta?
- Kui valiku tegemisel tekib küsimusi, siis ära jätta neid küsimata
- Võimalusel konsulteerida sõltumatu spetsialistiga

Kuidas valida kohustuslikku pensionifondi? (7)

- Ära lase end häirida fondi valikuga kaasnevatest täiendavatest ühekordsetest või lühiajalistest lisapakkumistest

Arvesta, et

- lisapakkumised ei suurenda kuidagi fondi edukust
- pensioniinvesteeringud on pikaajalised
- konkreetseid lubadusi tulevase pensioni suuruse kohta ei saa ükski pakkuja täna anda

Valik on algus!

- Kohustuslikele liitujatele tähendab fondi valimata jätmine konservatiivset loosiga määratud fondi
- Pensionifondi valik on alles algus - tunne huvi pensionifondide tegevuse vastu ka edaspidi
 - fondi avalikud aruanded
 - fondivalitseja veebileht
 - www.fi.ee

Kokkuvõtlikult

- Pensionifondide investeeringud on hästi hajutatud ja kooskõlas piirangutega
- Pensionifondide tegevus pidevalt järelevalvet teostavate isikute luubi all
- Pensionifondi valik on pikaajaline majanduslik otsus, mis tuleb teha teadlikult ja kõiki asjaolusid arvestades
- Ühekordsed kingitused ja lisapakkumised ei muuda pensionifondi edukamaks

Tänan!

Angelika.Koha@fi.ee